

KESKKONNAAMET

Anni Teetsmann
Tartu Vallavalitsus
tartuvald@tartuvald.ee

Teie 17.12.2024 nr 7-1/25-1

Meie 16.01.2025 nr 6-2/24/2795-5

Detailplaneeringu kooskõlastus Ilvesmaa maaüksusel heinasadama rajamiseks

Austatud Anni Teetsmann

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks Tartu maakonnas Kärevere külas asuva Ilvesmaa maaüksuse (katastritunnus 79601:001:2628) ja lähiala detailplaneeringu (25.11.2024 seisuga)¹.

Planeeringu koostamise eesmärk on määrata ehitusõigus sildumiskai ja seda teenindava laadimisplatsi ning teenindushoone rajamiseks. Rajatavat taristut soovitakse peamiselt kasutada heina, tehnika ja kariloomade veoks Alam-Pedja looduskaitseala pärandniitudele. Planeeringuala pindala on ligikaudu 3,12 ha.

Käesoleva detailplaneeringuga kavandatakse heinasadama rajamist, mis on väljalik väärtusliku maastike säilitamiseks luhaheinamaade niitmise korraldamiseks ja kariloomade karjatamiseks, mis aitab täita üldplaneeringus toodud eesmärged.

Kavandatud heinasadama kasutuselevõtu eeltingimuseks on sadama asukohaks oleva Emajõe vanajõe suudme avamine ehk settest puhastamine. Vastava töö tegemiseks tuleb koostada projekt.

Planeeringuga hõlmatud ala jääb osaliselt Alam-Pedja looduskaitseala (KLO1000455) Emajõe luha sihtkaitsevööndisse. Alam-Pedja looduskaitseala (KLO1000455) kuulub Alam-Pedja linnualana (RAH0000123) ja Alam-Pedja loodusala (RAH0000577) Natura 2000 võrgustikku. Vastavalt kaitse-eeskirjale² on Emajõe luha sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk poollooduslike koosluste taastamine ja säilitamine, kaitstavate liikide elupaikade kaitse, vanajõgede ökosüsteemi kaitse ning metsakoosluste liigilise ja vanuselise struktuuri hoidmine. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus³ ja üldiselt ehitiste püstitamine keelatud, kuid lubatud on ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks⁴. Kaitseala valitseja⁵ nõusolekuta on kaitsealal keelatud detailplaneeringu kehtestamine⁶.

¹ Terlander OÜ; TÖÖ NR 2024-09

² Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 18.05.2007. a. määrusega nr 153 „Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskiri“

³ Kaitse-eeskirja § 13 lg 1 p 1

⁴ Kaitse-eeskirja § 13 lg 1 p 3

⁵ Looduskaitseseadus § 21

⁶ Kaitse-eeskiri § 5 lg 3 p 4

Emajõe luha sihtkaitsevööndis on kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud⁷ inimeste viibimine 15. aprillist 30. juunini. Kinnistule on registreeritud kaitseala⁸ ning linnuala kaitse eesmärgiks⁹ oleva II kaitsekategooria linnuliigi rohunepp (*Gallinago media*) elupaik (KLO9120809) ning elupaigatüüp lamminiidud (6450)¹⁰.

Planeeringuala lõunapiiril kasvab III kaitsekategooria taimeliik – kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*). Emajõe vanajões elutsevad III kaitsekategooria putukatest laitmõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*) ja laiujur (*Dytiscus latissimus*) ning III kaitsekategooria kaladest vingerjas (*Misgurnus fossiilis*), hink (*Cobitis taenia*) ja võldas (*Cottus gobio*). Planeeringuala põhjaosas asub väike kinnikasvanud tiik (seisuveekogu, ETAK id 2003031).

Keskkonnaamet on varasemalt kirjaga¹¹ esitanud seisukohad keskkonnamõju strateegilise hindamise (*edaspidi KSH*) eelhindangule (koostaja OÜ Alkranel) ning palunud detailplaneeringu koostamisel arvestada mõningate märkustega, millega esitatud lahenduses on ka valdavalt arvestatud.

Täpsustatud on, et planeeringuga kavandatakse heinasadam (sildumiskai, laadimisplatsi ja teenindushoone) Emajõe ehituskeeluvööndisse, mille rajamiseks kasutatakse¹² looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 38 lg 4 erandit, mille kohaselt ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele ning tehnovõrgule ja -rajatisele ning tuuakse veel välja, et vastavalt veeseaduse § 118 lg 5 p 1 ei ole veekaitsevööndit veekogu kaldaalale õiguslikul alusel rajatud sadamaalal.

Keskkonnaamet peab siiski vajalikuks detailplaneeringuga täpsustada, kas kavandatav sadam registreeritakse ka sadamaregistris. 15.01.2025 esitati Keskkonnaametile täiendatud planeeringu seletuskiri, kuhu on sisse viidud täpsustus, et planeeritav heinasadam kantakse sadamaregistrisse.

Lisaks on planeeringus kirjas, et rohevõrgustiku alal võib aiaga piirata üksnes õuema, kuid mitte üle 0,4 ha, et säilitada hajusale asustusmuustrile omast avatud ruumi ja võimaldamaks ulukite vaba liikumist. Toome välja, et sadama alal ei teki õuema kõlvikut. Palume tagada, et planeeringu lahendus oleks kooskõlas rohevõrgustiku põhimõtetega.

Keskkonnaamet on varasemalt 08.01.2024 kirjaga nr 7-9/23/24495-2 esitanud seisukoha Alam-Pedja looduskaitseala kaitse eesmärkide täitmiseks vajaliku heinasadama maa-ala ettevalmistamistöödele ning oleme jätkuvalt seisukohal, et heinasadam on vajalik kaitseala kaitse eesmärkide saavutamiseks. Kuna esitatud planeering on vajalik kaitseala kaitse eesmärkide saavutamiseks ja selle lahendus on kooskõlas looduskaitseaduse ja kaitseala kaitse eeskirjaga, kooskõlastame⁶ detailplaneeringu lahenduse tingimusel, et arvestatakse eelmainituga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Märt Holtsmann

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Maris Liiv 5694 9226

maris.liiv@keskkonnaamet.ee

⁷ Kaitse-eeskirja § 13 lg 2 p 4

⁸ Kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 2 ja 5

⁹ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri

¹⁰ EELIS kood -1800614991

¹¹ 08.03.2024 kiri nr 6-2/24/2795-2

¹² Detailplaneeringu ptk-s 3.1